

Social 2.
/REN

Notat om boligindretning

til brug for tema-ankemøde i uge 50 2019

Indhold

- I. Indledning
- II. Lovgrundlag
- III. Generelt
- IV. Kriterier for bevilling
  - Personkreds
  - Boligbegrebet
  - Nødvendig for at gøre boligen bedre egnet
  - Støtte til boligskit
  - Iværksat før ansøgning
- V. Afgrænsning til anden lovgivning
- VI. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser
- VII. De konkrete mødesager

I. Indledning

Vi har valgt at fremlægge 20 konkrete sager for at belyse Ankestyrelsens praksis om boligindretning.

II. Lovgrundlag

Praksisnotatet er baseret på Lov nr. 798 af 7. august 2019 om social service (serviceloven) og vejledning nr. 10328 af 19. december 2017.

Uddrag af serviceloven:

§ 116. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Stk. 2. En person, der er tilkendt hjælp efter stk. 1, kan, hvis den pågældende ønsker at benytte en anden håndværker end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, vælge selv at lade boligindretningen udføre og få udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have fået udført boligindretningen for hos den håndværker, som kommunen har valgt. På samme måde kan ansøgeren vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har anvist.

Stk. 3. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om adgangen efter stk. 2 til at vælge håndværker og materialer i forbindelse med tilkendelse af hjælp til boligindretning, herunder om krav til håndværker samt om muligheden for at indgå aftale om tilbagelevering efter endt brug og aftale om reetablering og betingelserne herfor.

Stk. 4. I de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp efter stk. 1 ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, kan kommunalbestyrelsen yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det er en betingelse, at der ikke kan anvises anden bolig, som dækker den pågældendes behov.

Stk. 5. Personer, der modtager social pension, kan ikke få hjælp efter stk. 4, medmindre det drejer sig om personer, der har en hjælpeordning efter § 96.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om, i hvilket omfang hjælp efter stk. 1, 2 og 4 skal tilbagebetales, herunder i hvilket omfang det tilbagebetalingspligtige beløb kan sikres ved pant i ejendommen.

III. Generelt

Bevilling af boligindretninger skal medvirke til, at personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og dennes familie kan leve et så almindeligt liv som muligt som andre personer på samme alder og i samme livssituation.

Samtidig skal hjælpen medvirke til at gøre personen mere selvhjulpne og dermed mindre afhængig af andres hjælp i dagligdagen. Formålet med hjælp til boligindretning er at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Personkredsen omfatter borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt eller senere opstået handicap, sygdom eller som følge af ulykkeskader. Bestemmelsen omfatter både børn og voksne.

IV. Kriterier for bevilling

Boligindretning efter servicelovens § 116, stk. 1, kan bevilges til personer, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretningen er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Personkreds

Varigt nedsat funktionsevne betyder, at der ikke inden for en overskuelig fremtid er udsigt til en bedring af de helbreds-mæssige forhold og at der i lang tid fremover vil være behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktion. Normalt vil lidelsen være en belastning resten af livet eller i en længere årrække, som ikke nærmere kan defineres.

Boligbegrebet

Hjælp til boligindretning gives i borgerens hjem. Hjælpen kan gives, uanset om borgeren bor til leje, er andelshaver eller ejer af den bolig han eller hun bebor, eller at borgeren har varigt ophold hos familie eller andre. Det er en betingelse, at der er tale om indretning af borgerens hjem.

Hvis borgeren bor i bofællesskab, vil dette også være at betragte som borgerens hjem. Der kan fx være tale om at bevilge automatisk døråbner til et fælleshus, der indgår som en del af

bofællesskabet. Fælles boligarealer og boligenheder, som er oprettet efter lov om almene boliger, vil være omfattet af boligbegrebet. Beboerne i disse ejendomme er lejere. Fælles boligarealer er en del af boligarealet. Fælles boligarealerne kan eksempelvis være fælles opholdsarealer og fælles spisekøkkener.

I det omfang borgeren bor i en lejlighed, hvor der er fælles trappeareal og fælles indgangsdør, vil disse områder også være omfattet af boligbegrebet, hvis borgeren er nødt til at passere områderne for at komme ud og ind af bygningen. I forhold til lejede lejligheder skal man dog være opmærksom på bestemmelserne i henholdsvis lov om leje og lov om leje af almene boliger, hvor der findes en særlig regulering med hensyn til betingelserne for at foretage boligændringer efter servicelovens § 116 i det lejede.

Boligbegrebet kan også omfatte en carport med direkte adgang til boligen eller en reserveret parkeringsplads, fx i parkeringskælderen under den ejendom, hvor borgeren bor.

I det omfang der til leje-, andels- og ejerboliger er tilknyttet et privat parkeringsområde, vil disse områder efter en konkret vurdering kunne være omfattet af boligbegrebet. Det skal imidlertid bemærkes, at der i disse tilfælde kan være en særlig regulering i en anden lovgivning eller i foreningernes vedtægter, der kan begrænse mulighederne for at få hjælp efter servicelovens § 116.

Boligbegrebet kan i ganske særlige situationer omfatte adgangen til boligen, herunder fx flisegang rundt om huset. Det vil være tilfældet, hvis det kan sandsynliggøres, at borgeren ikke ville have haft flisegang, hvis der ikke var et særligt behov som følge af den pågældendes nedsatte funktionsevne. Det afgørende er da, om fx flisegangen, rampen, lågen m.v. har betydning for borgers adgang til og fra boligen.

Der vil ikke kunne gives hjælp efter servicelovens § 116, stk. 1, til boligindretning i botilbud efter servicelovens kapitel 20, på plejehjem og i beskyttede boliger, jf. § 192, i døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 6, ligesom der ikke kan foretages indretning af arbejdspladser, skoler, dagtilbud m.v.

Permanent ophold i en døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, er ikke i sig selv til hinder for at yde hjælp til boligindretning i fx forældrenes hjem, hvis barnet har hyppigt ophold hos forældrene, og hvis de omhandlede boligændringer, barnets funktionsnedsættelse taget i betragtning, må anses for påkrævede.

Nødvendig for at gøre boligen bedre egnet

Hjælpen anses for nødvendig, når en boligændring set i forhold til borgerens funktionsevne skønnes at kunne afhjælpe eller i betydelig grad formindske de boligmæssige ulemper ved ophold i eget hjem.

Det er ikke funktionsnedsættelsens art eller omfang, der er det afgørende, men i hvilken udstrækning indretningen af boligen hindrer, at borgeren kan fungere i eget hjem med sin funktionsnedsættelse. Dette vil bero på en samlet vurdering, som inkluderer alle væsentlige forhold af betydning for sagen, herunder blandt andet borgerens sociale og helbreds-mæssige forhold.

Borgers ønske om at kunne klare sig selvstændigt skal indgå i vurderingen. Det bør i den forbindelse indgå i overvejelserne, om det er hensigtsmæssigt også at yde anden form for hjælp,

fx personlig og praktisk hjælp, hjælp til anskaffelse af hjælpemidler eller forbrugsgoder, som supplement til en eventuel boligindretning eller i stedet for.

Afgørelser om mindre ændringer af den eksisterende bolig kan som oftest træffes på grundlag af dels en ansøgning, og dels de helbredsmæssige oplysninger. Dette gælder fx ved fjernelse af dørtrin, opsætning af greb på badeværelse og ved trappe.

I andre tilfælde, hvor en ansøgning om boligindretning kan resultere i mere omfattende og bekostelige om- eller tilbygninger eller boligskiftssituationer, må der ofte tilvejebringes en bred beskrivelse af, på hvilken måde og i hvilket omfang funktionsevnen er nedsat, hvordan borgeren i øvrigt klarer sin dagligdag, og hvordan den pågældende selv ønsker at indrette sin tilværelse.

Ved vurdering af behov for indretning af den eksisterende bolig for børn med nedsat funktionsevne skal der blandt andet lægges vægt på, at barnet i videst muligt omfang og med størst mulig selvstændighed kan udføre aktiviteter som andre børn på samme alder.

For børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne bør der samtidig i den samlede vurdering tages højde for barnets forventede fremtidige udvikling og dermed fremtidige behov.

Ved progredierende (fremadskridende) sygdomme fx leddegigt, muskelsvind, dissemineret sklerose, ALS (amyotrofisk lateral sklerose) og Spielmeyer-Vogt, vil der ofte være behov for ændring af den eksisterende bolig eller skift af bolig samt en lang række hjælpeforanstaltninger i øvrigt. Det er i den forbindelse vigtigt, at der ikke alene ses på det aktuelle behov, men at der også tages hensyn til den forventede fremtidige udvikling og dermed fremtidige behov

Der kan ikke ydes hjælp efter servicelovens § 116, stk. 1, om boligindretning til boligmæssige foranstaltninger, som alene eller overvejende har karakter af istandsættelse, almindelig vedligeholdelse eller modernisering.

Fx kan indretning af en brusekabine i et værelse i en bolig, som ikke i forvejen har et badeværelse, anses for en modernisering af boligen.

Støtte til boligskift

I nogle særlige tilfælde er det ikke tilstrækkeligt med bevilling af boligindretning i borgers hjem efter servicelovens § 116, stk. 1.

I sådanne situationer kan kommunen efter servicelovens § 116, stk. 4, yde hjælp til et boligskift til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Hjælpen omfatter dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig. Det er en betingelse, at der ikke kan anvises anden bolig, fx en lejebolig, som dækker den pågældendes behov.

Personkredsen omfatter borgere med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt handicap eller senere opstået handicap, sygdom eller ulykkesskader. Bestemmelsen omfatter både børn og voksne.

Det er kun anskaffelse af en ejerbolig, der kan gives hjælp til efter § 116, stk. 4. Der kan ikke gives hjælp til flytning til en lejebolig eller andelsbolig efter servicelovens § 116, stk. 4.

Hvis der af praktiske grunde eller på grund af bekostelige ændringer ikke kan foretages den nødvendige boligindretning med hjælp efter servicelovens § 116, stk. 1, i borgerens nuværende

bolig, og kommunen ikke kan anvise en anden egnet bolig (lejebolig), skal kommunen vurdere, om borgeren er berettiget til hjælp til anskaffelse af en egnet ejerbolig.

Det er derfor kun i de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp til indretning af bolig ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, at kommunen kan yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig. Det er da en betingelse, at der ikke kan anvises anden (leje) bolig, som dækker den pågældendes behov. Servicelovens § 116, stk. 4 om boligskift finder derfor alene anvendelse, når de øvrige muligheder, herunder boligindretning og anvisning af lejebolig, ikke er anvendelige i det konkrete tilfælde.

I sager, hvor der opstår spørgsmål om flytning, er det derfor væsentligt, at borgeren og kommunen indgår i et tæt samarbejde i forhold til spørgsmålet, om det er muligt at dække borgerens behov ved ændringer i indretningen af den nuværende bolig, eller om det er muligt at dække borgerens behov i en anden egnet lejebolig. Hvis det herefter viser sig, at det er nødvendigt at anskaffe en ejerbolig, må kommunen og borgeren i samarbejde finde en egnet ejerbolig.

Det forhold, at borgeren selv tager skridt til at flytte til en anden bolig og fx på egen hånd uden kommunens medvirken finder en ny bolig, vil ikke i sig selv afskære borgeren fra at modtage hjælp efter servicelovens § 116. Det kan fx være i de tilfælde, hvor borgeren ønsker en højere boligstandard, flere kvadratmeter, ekstra kvalitet, særlige materialer m.v. Sagen vil imidlertid i disse tilfælde ofte skulle vurderes som en indretningssag efter servicelovens § 116, stk. 1, idet hjælpen efter § 116, stk. 4, forudsætter, at kommunen og borgeren i samarbejde finder en bolig, som er nødvendig og tilstrækkelig for at dække borgerens særlige behov. Endvidere er det en forudsætning, at kommunen ikke har kunnet anvise borgeren en anden egnet bolig.

Iværksat før ansøgning

Det er et almindeligt princip i den sociale lovgivning, at ansøgning skal indgives, og bevilling modtages, inden en social ydelse anskaffes.

Der kan derfor som udgangspunkt ikke gives hjælp til boligindretning, der er iværksat før, der er ansøgt kommunen om hjælp. Der kan dog være enkelte tilfælde, hvor behovet for boligindretningens iværksættelse må anses for uopsætteligt, eller hvor der er ydet fejlagtig vejledning af kommunen. I sådanne tilfælde vil der efter en konkret vurdering kunne ydes støtte, selvom indretningen er sket, inden ansøgning er indgivet. Kommunen skal konkret tage stilling til, om det almindelige princip skal fraviges.

V. Afgrænsning til anden lovgivning

Generelt om forholdet til anden lovgivning

Boligindretning efter servicelovens § 116, stk. 1, omfatter mur- og nagelfaste genstande, hvorimod forskelligt tilbehør til boligindretning gives efter servicelovens §§ 112 og 113, om hjælpemidler og forbrugsgoder eller eventuelt servicelovens §§ 41 og 100, om merudgifter til børn og voksne.

Som boligindretning anses selve installationen og den genstand, som fx fastgøres på en særlig måde i mur, loft, væg eller gulv, eller andre ændringer eller fastgørelse af genstande i en bolig, som hvis de fjernes, fx i forbindelse med fraflytning, vil efterlade synlige og usædvanlige spor, der ikke er sammenlignelige med sædvanligvis forekommende reparationer i en bolig.

Som eksempel på mur- og nagelfaste genstande omfattet af § 116, stk. 1, kan nævnes:

- Elevator.
- Trappelift.
- Loftlift.
- Toiletstøtter.
- Skinnesystem til flytning/højdejustering af håndvask.
- Højdejusterbare skinnesystemer til køkkenelementer.
- Større rampesystemer.
- Dør- og vinduesautomatik.
- Bruseklapsæde.

VII. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser om boligindretning

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principmeddelelser.

Principmeddelelserne er udvalgt i sammenhæng med emnet for at belyse vores almindelige praksis på området. Principmeddelelser kan læses i fuld længde i Ankestyrelsens Principdatabase. Principdatabase findes på vores hjemmeside www.ast.dk

73-17 fastslår hvornår der kan ydes støtte til boligindretning efter servicelovens § 116, stk. 1, ved ansøgning om mindre boligindretninger som gelænder og støttegreb. Afgørende for, om et gelænder eller et støttegreb kan anses som boligindretning, er, om gelænderet eller støttegrebet fastgøres på en særlig måde (fx mures fast i væggen) eller efterlader synlige og usædvanlige spor, når det fjernes. Hvis gelænderet eller støttegrebet ikke fastgøres på en særlig måde eller efterlader synlige og usædvanlige spor, når det fjernes, kan det ikke anses som boligindretning. Kommunen skal så vurdere, om gelænderet eller støttegrebet i stedet kan bevilges som et hjælpemiddel eller et forbrugsgode.

13-17 fastslår hvornår en trappelift kan betragtes som en nødvendig boligindretning. En trappelift vil almindeligvis ikke være en så omfattende og bekostelig ændring af boligen, at etableringen af denne alene kan begrunde, at kommunen skal undersøge, om det vil være mere hensigtsmæssigt, at borgeren flytter til en anden bolig.

54-14 fastslår, at et toilet og et toiletsæde med skylle-tørre funktion er en boligindretning i servicelovens forstand og ikke et forbrugsgode eller et hjælpemiddel. Toiletet er ligesom et almindeligt toilet mur- og nagelfast. Toiletsædet skal monteres på toiletet og tilsluttes vand og el. Toiletsædet kan ikke let fjernes og må betragtes som en integreret del af toiletet.

33-13 fastslår, at i de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp til boligændring af den nuværende bolig ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, kan kommunen yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden ejerbolig. Det er dog en betingelse, at kommunen ikke kan anvise en lejebolig, der kan dække behovet. Ved anvisning af bolig er det afgørende, at boligen, eventuelt med en bevilget boligindretning, kan anses som egnet som opholdssted. Det kan medføre, at ansøgere ikke kan få alle ønsker til boligens indretning og beliggenhed opfyldt.

13-13 fastslår det almindelige socialretlige princip om, at der som udgangspunkt ikke kan ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden han har søgt

kommunen om hjælp. Hvis der er tale om en akut/uopsættelig udgift, fejlagtig vejledning fra kommunens side, en ansøgning om en løbende ydelse eller ydelse, der er forholdsvis nøje beskrevet i loven, vil der efter en konkret vurdering kunne ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden borgeren har søgt kommunen om hjælp.

224-11 fastslår, at en familie ikke kan få hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig, da familien havde anskaffet sig den anden bolig uden kommunens medvirken. Ankestyrelsen fandt, at i en sådan situation kan der ydes hjælp til boligindretning af den anskaffede bolig.

234-10 fastslår, at et vægmonteret hæve/sænke puslebord i nærheden af rindende vand, efter en konkret vurdering, ikke fandtes at være en nødvendig boligindretning. Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at pågældende ikke havde en funktionsnedsættelse, som gjorde det nødvendigt, at vask og bleskift skulle ske i umiddelbar nærheden af rindende vand.

70-10 fastslår at, en familie ikke havde ret til en større bolig på grund af datterens nedsatte funktionsevne, da en større bolig ikke var nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for datteren. Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at familien boede i en handicapvenlig bolig beliggende i stueplan og med en rumstørrelse, der gjorde det muligt for datteren at komme rundt med sin gangstok.

Der blev endvidere lagt vægt på, at datteren ville kunne færdes i boligen, hvis der blev foretaget relativt få ommøbleringer, og at der var tale om ommøbleringer, som ikke medførte en væsentlig forringelse af boligen for den øvrige families ophold i denne.

C-32-07 fastslår at en kvinde, der havde en varigt nedsat funktionsevne, var berettiget til hjælp til en automatisk døråbner til sin lejlighed i et ældrecenter efter servicelovens regler om boligindretning. Den automatiske døråbner måtte efter en konkret vurdering anses for at være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for hende, idet den øgede hendes muligheder for at klare sig alene. Der blev lagt vægt på, at kvinden ikke selv kunne åbne døren til sin lejlighed, da døren var tung. Der blev endvidere lagt vægt på, at hun kunne komme omkring i sin lejlighed og udenfor med rollator.

VIII. De konkrete mødesager

Sagerne er grupperede i overordnede temaer. Der kan være flere temaer og deelelementer i en enkelt sag. Sagen vil alene fremgå én gang nedenfor og under et enkelt tema, udvalgt efter, hvad der umiddelbart forekommer mest interessant i den enkelte sag.

Boligbegrebet

Sag nr. 1 – stadfæstelse – udvidelse af parkeringsplads, så bildøren kan åbnes helt op og ud til et fliseområde, ikke nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted - borger lider af slidgigt i ryg, knæ og nakke og har nedsat gangfunktion – der er andre egnede parkeringspladser i området, som ligger indenfor borgers gangdistance.

Sag nr. 2 – Stadfæstelse – afslag på boligindretning - bolig ikke omfattet af boligbegrebet i servicelovens § 116, da det er et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107.

Nødvendig boligindretning

Sag nr. 3 - Hjemvisning – Ikke tilstrækkelig oplyst til at afgøre, om et rengøringsvenligt gulv (vinyl) kan anses for at være en nødvendig boligindretning, evt. i en midlertidig periode.

Sag nr. 4 – Stadfæstelse – fjernelse af badekar og etablering af brusekabine, på grund af afføringsmæssige inkontinensproblemer med daglige uheld, ikke nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted - borger får hjælp til bad på badekarsbræt én gang om ugen og kan herudover selv tage bad, ved at sidde på en badebænk uden for badekarret og benytte badekarrets brusearmatur.

Sag nr. 5 - stadfæstelse – Skulle-tørretoilet ikke nødvendig boligindretning - borger er kompenseret for sit behov for hjælp til personlig pleje - hustru er ansat som selvudpeget hjælper – borgers samlede funktionsnedsættelse, herunder progredierende sygdom, betyder, at et toilet med skulle-tørre funktion kun i meget begrænset omfang vil gøre ham selvhjulpent.

Sag nr. 6 – stadfæstelse – fjernelse af badekar ikke nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted – borgers aktuelle problemer i badesituationen kan på en rimelig måde afhjælpes med den af kommunen anviste bademulighed.

Sag nr. 7 – stadfæstelse – trappelift ikke nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted - alle behov kan opfyldes i stueetagen.

Sag nr. 8 - Stadfæstelse – stolelift til 1. sal er ikke nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted - borger kan indrette sig i stuen.

Sag nr. 9 - Stadfæstelse – loftisolering i stue, køkken og gang af hensyn til autistisk støjfølsomt barn ikke nødvendigt, da der er bevilget lydisolering af barnets værelse.

Sag nr. 10 - Stadfæstelse – boligindretning i form af forhøjet køkkengulv ikke nødvendig for at gøre boligen bedre egnet for en kvinde på 148 centimeter med slidigt i skuldre og nakke – borgers boligselskab udskifter køkken og erstatter tidligere køkkenbord med en højde på 82 centimeter med et bord på 92 centimeter – arbejde ved bordet giver kvinden flere smerter i skuldre og nakke – borger kan anvende en af kommunen tilbudt arbejdsstol med fodbøjle for at kompensere for den øgede køkkenbordshøjde.

Sag nr. 11 - Stadfæstelse - en elektrisk døråbner til borgers hoveddør og en trådløs fjernbetjening til ejendommens hoveddør ej nødvendig boligindretning – borger kan, om end med besvær, åbne døren, og benytte dørtelefonen til ejendommens hoveddør.

Sag nr. 12 - Stadfæstelse - Udvidelse af dørkarme ej nødvendigt, da borger - om end med besvær - godt kan komme igennem dørene i sin kørestol.

Sag nr. 13 - Stadfæstelse - Boligindretning af køkken ej nødvendigt med yderligere ændringer, da borgeren med de allerede bevilgede ændringer vil kunne benytte køkkenet – Ægtefælle kan desuden i et vist omfang deltage i varetagelsen af opgaverne i hjemmet.

Sag nr. 14 - Stadfæstelse - ombygning af køkken - handicapvenligt køkkenarmatur - ej nødvendig for at gøre boligen bedre egnet - borger kan betjene sit nuværende køkkenarmatur, om end med besvær.

Sag nr. 15 - Stadfæstelse - automatisk døråbner - ej nødvendig for at gøre boligen bedre egnet - borger kan, om end med besvær, selvstændigt komme ind og ud af sin bolig.

Sag nr. 16 - Stadfæstelse - automatisk døråbner til opgangsdør - ej nødvendig for at gøre boligen bedre egnet - borger kan, om end med besvær, komme ind og ud af sin opgang.

Sag nr. 17 - stadfæstelse - ej nødvendig boligindretning - borger lider af duft- og kemikalieoverfølsomhed - ikke evidens for at overtryksventilation (ren luft) virker mod følgerne af overfølsomhed.

Støtte til boligskift

Sag nr. 18 - Stadfæstelse - ikke ret til anvisning af anden bolig, da nuværende bolig kan gøres bedre egnet som opholdssted ved at anvende en trappetjener til at komme op og ned af trappen i ejendommen.

Sag nr. 19 - stadfæstelse - borger ikke berettiget til hjælp til at anskaffe anden bolig - - nuværende bolig er egnet som opholdssted for borger - borger lider af bl.a. spastisk lammelse i benene, ryg- og lændesmerter - klarer selv sin personlige pleje, benytter ikke ganghjælpemidler og kommer omkring i alle boligens rum - kommer til boligen på 3. sal ved at bruge trapper, om end med besvær, og med pauser undervejs.

Iværksat før ansøgning

Sag nr. 20 - Stadfæstelse - ikke ret til at få dækket udgiften til fjernelse af badekar og indretning af bruseniche - borger har iværksat fjernelsen af badekarret inden henvendelse til kommunen - Ikke muligt at vurdere, om den ønskede boligindretning var nødvendig og om ansøger kunne tage bad med den tidligere indretning af badeværelset, fx ved hjælp af et hjælpemiddel.